

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Jeu, Marianne de

Portefeuillehouder

Hedwich Rinkes

Kenmerk

Z.21.344402 / D.21.1481424

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Deelnemen aan de Friese Projectenmachine

Onderwerp

Deelnemen aan de Friese Projecten Machine (FPM).

Voorgesteld besluit

1. Mee te doen in de Friese Projectenmachine, tot in ieder geval het moment van de tussenevaluatie in 2024;
2. Voor de organisatie van de Friese Projecten Machine in de periode 2022 tot en met 2024 jaarlijks een financiële bijdrage beschikbaar te stellen (respectievelijk € 21.000, € 32.000 en € 42.000);
3. Een 0,8 fte kwartiermaker/subsidie-/lobbyregisseur aan te stellen voor de periode van 2022 tot en met 2024 en hiervoor de benodigde middelen (€ 96.000 per jaar) beschikbaar te stellen;
4. Derhalve in totaal voor de periode 2022 tot en met 2024 een bedrag van € 382.000 beschikbaar te stellen en dit bedrag te dekken door een onttrekking van de algemene reserve.

Inleiding

Fryslân slaagt er in vergelijking met andere Nederlandse regio's minder goed in om aan te haken bij Europese ambities. Dat blijkt uit het lage bedrag aan Europese middelen dat in Fryslân neerdaalt. En dat zegt weer iets over het aantal en de kwaliteit van de Europese projecten die vanuit Fryslân worden ingediend: we blijven hierin achter bij de rest van Nederland. Met meer samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven, clusterorganisaties en IPF kan Fryslân meer Europese middelen binnenhalen om te investeren in de brede welvaart.

De structuur in Fryslân is kleinschalig en dun en er wordt te versnipperd gewerkt. Fryslân mist bijvoorbeeld instellingen als de Rijksuniversiteit en het UMCG die in Groningen fungeren als de grote 'projectenfabrieken'. Er zijn in Fryslân enkele duidelijke voorlopers (onder overheden, kennisinstellingen en bedrijven) die al stevig actief zijn in Europa. Maar daarnaast kenmerkt Fryslân zich door veel MKB-bedrijven met weinig internationale oriëntatie, relatief kleinere gemeenten die de weg naar Europa nog niet of nauwelijks hebben gevonden en enkele kennisinstellingen waarvoor dat ook geldt. En er wordt in Fryslân naar verhouding weinig samengewerkt en uitgewisseld als het om Europa gaat.

De provincie heeft alle Friese gemeenten gevraagd om een financiële bijdrage en eigen personele inzet om de Friese Projectenmachine mogelijk te maken.

Beoogd effect

Onder de voorlopige werknaam 'Friese Project Machine (FPM)' willen kennisinstellingen, clusters, gemeenten en provincie samenwerken aan het benutten van kansen die Europa ons biedt. Dit door het ontwikkelen en verwerven van kwalitatief hoogwaardige Europese projecten, door het opbouwen en onderhouden van belangrijke netwerken, en door het investeren in de eigen opbouw van kennis, capaciteit en expertise. De FPM is een vliegwiel voor bedrijven, kennisinstellingen, clusters en overheden om hen te inspireren, te informeren en te begeleiden naar Europese samenwerking en financiering.

Koppeling met de Strategische Agenda

De economische ontwikkelingen enerzijds en globalisering anderzijds leiden tot de wens en noodzaak om (meer) Europese subsidiegelden naar Fryslân te halen. Niet alleen omdat de gemeentelijke overheid minder financiële middelen ter beschikking heeft, maar ook omdat er veel subsidiegeld in Europa beschikbaar is dat niet altijd naar een kansrijke regio als Fryslân gaat. In de strategische agenda hebben we de ambitie om te werken aan een Heerenveen als banenmotor en een regionaal voorzieningencentrum. Duurzaamheid en toekomstbestendigheid zijn kernwoorden. Het inzetten van Europese middelen is een kans. Bovendien wil de gemeente Heerenveen bouwen aan een toekomstbestendige organisatie, een organisatie die kansrijke projecten in de gemeente weet te verbinden aan Europese subsidiegelden.

Argumenten

1.1 Europa is een manier om onze beleidsdoelstellingen beter en efficiënter te realiseren.

Door samenwerking met andere overheden, kennisinstellingen en bedrijven ontstaan er meer mogelijkheden om onze beleidsdoelstellingen te realiseren en te financieren. Denk aan projecten op het gebied van klimaatadaptatie, innovatie en circulariteit, energietransitie, arbeidsmarkt, stedelijke ontwikkeling en mobiliteit.

1.2 Het ontwerp van de Friese Projectenmachine is erop gericht om zowel ervaren als onervaren organisaties te helpen met Europese projectontwikkeling.

Zowel de gemeente Heerenveen als vele organisaties in het maatschappelijk middenveld en ondernemers hebben niet altijd (veel) ervaring met Europese projectontwikkeling. Door de gekozen opzet wordt kennis gedeeld, wordt efficiënter samengewerkt en worden Europese subsidiegelden meer benaderbaar gemaakt. Niet alleen voor ons, maar ook voor onze ondernemers en maatschappelijke partners.

1.3 De gemeenteraad heeft een motie aangenomen waarin onderzocht moet worden op welke wijze Heerenveen meer subsidies kan binnenhalen.

Door deel te nemen aan de Friese Projectenmachine kan daaraan worden bijgedragen.

1.4 De aanpak en werkwijze moeten zich doorontwikkelen.

Daarom stappen we in tot en met 2024. De (gezamenlijke) evaluatie zal inzicht geven of en hoe de FPM zal continueren, en of en hoe wij blijven deelnemen. De resultaten hangen af van de inzet van de FPM én van alle aangesloten partijen. Dus ook van hoe wij er zelf mee omgaan. Met het intern aanstellen van een kwartiermaker subsidie/lobbyregisseur kunnen we hier invulling aan geven.

2.1 Het is nodig een kleine organisatie te bouwen die initieert, regisseert en faciliteert.

Voor deze externe organisatie is budget nodig. De kosten worden gezamenlijk gedragen door provincie, gemeenten en kennisinstellingen. De provincie financiert in het begin relatief meer, dat loopt in de loop der tijd af. De financiële bijdragen van de gemeenten lopen in de tijd gezien relatief en absoluut op. Zie tabel bij kanttekening 2.1.

3.1 Intern aandacht en capaciteit voor Europa is nodig om kansen te kunnen pakken.

Naast financiële middelen voor de externe organisatie is er ook intern ambtelijke capaciteit nodig. Vooralsnog gaan we uit van een kwartiermaker 0,8 fte op niveau schaal 11 (NB de provincie vraagt 1 tot 1,6 fte, zie kanttekening 3.1). Het jaarlijks benodigde bedrag van € 96.000 is inclusief overhead.

Kansen in Europa liggen er op een breed terrein aan beleidsvelden. Het kan gaan om duurzaamheid, klimaatadaptatie, innovatie, arbeidsmarkt, mobiliteit enzovoort. De ambtelijke inzet is nodig voor de afstemming met de Friese Projectenmachine en de projectontwikkeling binnen de gemeentelijke organisatie. De gemeente Heerenveen doet op dit moment weinig met Europa. Dat betekent dat er breed "Europese bewustwording" moet worden gecreëerd. We werken overigens momenteel in het sociaal

domein wel met Europese middelen, die door het Friese werkbedrijf worden binnengehaald.

Hoe deze kwartiermaker gaat werken en waar deze in de gemeentelijke organisatie wordt gepositioneerd wordt nog nader onderzocht (bijvoorbeeld intensief samen met een andere gemeente, centrale positie en werkgroep met collega's uit de verschillende afdelingen, benodigde ondersteuning administratief en communicatie etc). NB deze kwartiermaker kan mogelijk ook een rol spelen in het verkennen en aanboren van subsidiemogelijkheden in onder andere Den Haag.

4.1 Er zijn voor de Friese projectenmachine geen middelen opgenomen in de begroting. Daarom is het nodig te putten uit de algemene reserve. De raad is hiertoe bevoegd.

Risico's of kanttekeningen

1.1 Om in aanmerking te komen voor Europese subsidiegelden is vaak cofinanciering nodig. Gezien de huidige financiële positie van Heerenveen kan dit een risico zijn. Daarom moeten we vanuit onze bestaande beleidsdoelstellingen en ambities aan de slag met projecten die voor subsidie in aanmerking komen. Door de opzet van de Friese Projectenmachine waarin meerdere overheden, kennisinstellingen en ondernemers samenwerken, wordt het makkelijker om cofinanciering te realiseren.

2.1 Als niet alle gemeenten meedoen, wordt de individuele bijdrage van de andere gemeenten hoger. De bijgevoegde begroting is gebaseerd op deelname van alle gemeenten in de provincie Fryslân. Als niet alle gemeenten meedoen, wordt de gevraagde bijdrage per deelnemende gemeente hoger. Dit is een risico. Gezien de positieve intentie van alle 18 Friese gemeenten (bij sommigen onder voorbehoud van goedkeuring raad voor het beschikbaar stellen van de middelen) is dit risico op dit moment zeer beperkt.

3.1 De provincie vraagt meer ambtelijke capaciteit dan wij leveren. Bij het ontwerp van de Friese Projectenmachine wordt Heerenveen gevraagd om een inzet van 1 tot 1,6 fte. De voorgestelde opbouw is als volgt:

- Binnen de Friese projectenmachine (0,2 fte): Deelname stuurgroep, openstellen en benutten eigen netwerken en inhoudelijke inbreng op verzoek.
- Eigen organisatie (0,6 tot 1,2 fte): Schakelfunctie eigen projecten, informatie richting eigen organisatie, cofinancieringsmogelijkheden inzichtelijk maken, intern organiseren Europe Ready Fryslân, aanspreekpunt EU projecten organiseren en het organiseren van deelname kennisuitwisselingstrajecten.
- Stakeholders en communicatie (0,2 fte): Promoten van het aanbod in FPM, scouten en intake projecten, meedenken en doen rondom communicatie en events, coördineren en inzetten van lobbyisten.

Op dit moment heeft de gemeente Heerenveen weinig/geen Europese expertise in huis. De Europese projecten in het sociaal domein waaraan we werken zijn "binnengehaald" door het Fries werkbedrijf. Ter vergelijking de gemeente Leeuwarden en Súdwest-Fryslân hebben reeds een lobbycoördinator Europa. De gemeente Leeuwarden stelt bovenop deze lobbycoördinator nog eens 1 fte beschikbaar. De gemeente Smallerland gaat de (extra) inspanning leveren vanuit de bestaande capaciteit, waar al ervaring is met Europese projecten. De inzet die wij met 0,8 fte kunnen leveren is dus minder dan waar de provincie om vraagt. Werkende weg zal moeten blijken of er op deze manier voldoende succes kan worden geboekt bij de evaluatie in 2024.

Communicatie en participatie

Na de start van de Friese projecten machine kan de kwartiermaker (samen met de FPM) onze ondernemers en maatschappelijke partners actief informeren en uitdagen mee te doen. De kwartiermaker zal ook aandacht hebben voor de interne communicatie.

Financiën

De kosten van de maatregel kunnen worden gedekt middels een onttrekking van in totaal € 382.000 uit de algemene reserve.

2022 € 117.000

2023 € 128.000

2024 € 137.000

NB vanuit pragmatisch oogpunt wordt de jaarlijkse bijdrage 2021 aan de organisatie van FPM (circa € 10.000) gedekt uit het bestaande budget SEB.

In 2021 wordt niet voorzien in personele capaciteit (intern).

Bijlagen

- Inkomende brief met ontwerp Friese projectenmachine van de provincie
- Link naar informatiesessie 16 juni vanuit de provincie voor raadsleden: <https://youtu.be/AIRJWVGLMfQ>